

The Abraham Arbesfeld Kollel Yom Rishon

Sunday Morning Learning Program for Men

WWW.KOLLELYOMRISHON.ORG

The Ten Plagues: Past, Present, and Future, in Chazal's Perspective

Rabbi Meir Goldwicht
כ"ו טבת תשע"ד • December 29, 2013

1) מכת דם שמות פרק ז

(יז) ויאמר ה' אל משה כבד לב פרעה מאן לשלח העם: (טו) לך אל פרעה בפקר הנה יצא המימה ונצבת לקראתו על שפת היאר והמטה אשר נהפך לנחש תקח בידך: (טז) ואמרת אליו ה' אלהי העברים שלחני אליך לאמר שלח את עמי ויעבדני במדבר והנה לא שמעת עד פה: (יז) פה אמר ה' בזאת תדע כי אני ה' הנה אנכי מכה במטה אשר בדי על המים אשר ביאר ונהפכו לדם: (יח) והדגה אשר ביאר תמות וכאש היאר ונלאו מצרים לשתות מים מן היאר: (יט) ויאמר ה' אל משה אמר אל אהרן קח מטף ונטה ידך על מימי מצרים על נהרותם על יאריהם ועל אגמיהם ועל כל מקוה מימיהם ויהיו דם והיה דם בכל ארץ מצרים ובעצים ובאבנים: (כ) ויעשו כן משה ואהרן כאשר צוה ה' וירם במטה ויהי דם המים אשר ביאר לעיני פרעה ולעיני עבדיו ויהפכו כל המים אשר ביאר לדם:

2) מכת צפרדע שמות פרק ז-ח

(כו) ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה ואמרת אליו פה אמר ה' שלח את עמי ויעבדני: (כז) ואם מאן אתה לשלח הנה אנכי נגף את כל גבולך בצפרדעים: (כח) ושרץ היאר צפרדעים ועלו ובאו בביתך ובחדר משכבך ועל מטתך ובבית עבדך ובעמך ובתנוריך ובמשארותיך: (כט) ובכה ובעמך ובכל עבדך יעלו הצפרדעים: (א) ויאמר ה' אל משה אמר אל אהרן נטה את ידך במטה על הנהרות על היארים ועל האגמים והעל את הצפרדעים על ארץ מצרים: (ב) ויט אהרן את ידו על מימי מצרים ותעל הצפרדע ותכס את ארץ מצרים: (ג) ויעשו כן החרטמים בלטיהם ויעלו את הצפרדעים על ארץ מצרים: (ד) ויקרא פרעה למשה ולאהרן ויאמר העתירו אל ה' ויסר הצפרדעים ממני ומעמי ואשלחה את העם ויזבחו לילקח: (ה) ויאמר משה לפרעה התפאר עלי למתי אעתיר לך ולעבדך וילעמך להכרית הצפרדעים ממך ומבתיך רק ביאר תשאנה: (ו) ויאמר למחר ויאמר כדברך למען תדע כי אין פילוק אלהינו: (ז) וסרו הצפרדעים ממך ומבתיך ומעבדך ומעמך רק ביאר תשאנה: (ח) ויצא משה ואהרן מעם פרעה ויצעק משה אל ה' על דבר הצפרדעים אשר שם לפרעה: (ט) ויעש ה' כדבר משה וימתו הצפרדעים מן הבתים מן החצרות ומן השדות:

3) מכת כינים שמות פרק ח

(יב) ויאמר ה' אל משה אמר אל אהרן נטה את מטף ויהי את עפר הארץ והיה לכנם בכל ארץ מצרים: (יג) ויעשו כן ויט אהרן את ידו במטהו ויהי את עפר הארץ ותהי הכנם באדם ובבהמה כל עפר הארץ היה כנים בכל ארץ מצרים: (יד) ויעשו כן החרטמים בלטיהם להוציא את הכנים ולא יכלו ותהי הכנם באדם ובבהמה: (טו) ויאמרו החרטמים אל פרעה אצבע אלהים הוא ויחזק לב פרעה ולא שמע אלהם כאשר דבר ה' : ס

4) שמות פרק יב

(א) ויאמר ה' אל משה ואל אהרן בארץ מצרים לאמר: (ב) החדש הזה לכם ראש חודשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה: (ג) דברו אל כל עדת ישראל לאמר בעשור לחדש הזה ויקחו להם איש ששה לבית אבת ששה לבית: (ד) ואם ימעט הבית מהית משה ולקח הוא ושכנו הקרב אל ביתו במקסת נפשת איש לפי אכלו תכסו על השנה:

5) מהר"ל גבורות ד' פרק נ"ז

לכך אמר הכתוב בסדר שלשה מכות הראשונות, במכה הראשונה השם לא הרשהו ללכת אל ביתו כי אם כאשר יצא פרעה המימה, שזה מורה שאין לו רשות כל כך על פרעה שאינו נכנס לביתו להתרות בו כי אם כאשר יפגע בו. ובשניה הוסיף למשול עליו ולבא אל ביתו ולהתרות בו, ומכל מקום כיון שהיה מתרה בו היה אומר אין אני חפץ במכתך רק שתשמע. ובשלישית היה מכה אותו בלא התראה לגמרי, וזה יותר ממשלה עליו להכותו כך בלא התראה.

6) רמב"ן שמות פרק ח פסוק טו

והנראה בעיני עוד כי מכת הדם להפוך תולדת המים לדם, ומכת הצפרדעים להעלותם מן היאור, יכלו לעשות כן, כי אין בהם בריאה או יצירה, כי לא אמר הכתוב "ויהיו הצפרדעים", רק ותעל הצפרדע, שנאספו ועלו, רק מכת הכנים היתה יצירה, ואין טבע העפר להיות כנים, על כן אמר והיה לכנים, ואמר להוציא את הכנים, כענין תוצא הארץ נפש חיה וגו' ויהי כן (בראשית א כד). ולא יוכל לעשות כמעשה הזה זולתי היוצר יתברך ויתעלה. ואמר ויעשו כן, ולא יכולו, כי השביעו השדים לעשות מאמרם ואין בהם כח:

7) שמות פרק ה

(א) וְאַחַר כֵּן בָּאוּ מִשֶׁה וְאַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֶל פְּרֹעֶה פֹּה אָמַר ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שְׁלַח אֶת עַמִּי וַיִּחַגְּוּ לִי בַמִּדְבָּר:
 (ב) וַיֹּאמֶר פְּרֹעֶה מִי ה' אֲשֶׁר אֲשַׁמְעֵ בְקִלּוֹ לְשַׁלַּח אֶת יִשְׂרָאֵל לֹא יָדַעְתִּי אֶת ה' וְגַם אֶת יִשְׂרָאֵל לֹא אֲשַׁלַּח:
 (ג) וַיֹּאמְרוּ אֱלֹהֵי הָעִבְרִים נִקְרָא עֲלֵינוּ נִלְכְּהָ נָא דְרֹךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בַּמִּדְבָּר וְנִזְבְּחָהּ לִיקְוֹק אֱלֹהֵינוּ פֶּן יִפְגְּעֵנוּ בְּדָבָר אוֹ בְּחֶרֶב:

8) מכת ערוב שמות פרק ח

(טז) וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה הִשְׁכֵּם בַּבֹּקֶר וְהִתְיַצַּב לִפְנֵי פְרֹעֶה הִנֵּה יוֹצֵא הַמַּיִמָּה וְאַמְרַתְּ אֵלָיו פֹּה אָמַר ה' שְׁלַח עַמִּי וַיַּעֲבֹדְנִי:
 (יז) כִּי אִם אֵינְךָ מְשַׁלַּח אֶת עַמִּי הַנְּנִי מִשְׁלִיחַ בְּךָ וּבְעַבְדֶּיךָ וּבְעַמֶּךָ וּבְכַתְיֶיךָ אֶת הָעֶרֶב וּמָלְאוּ בְּתֵי מִצְרַיִם אֶת הָעֶרֶב וְגַם הָאָדָמָה אֲשֶׁר הֵם עָלֶיהָ:
 (יח) וְהַפְּלִיתִי בַיּוֹם הַהוּא אֶת אֶרֶץ גֹּשֶׁן אֲשֶׁר עַמִּי עָמַד עָלֶיהָ לְבִלְתִּי הָיִוֹת שָׁם עֶרֶב לְמַעַן תִּדַּע כִּי אֲנִי ה' בְּקִרְבֵּי הָאָרֶץ:
 (יט) וְשִׁמְתִי פֶדֶת בֵּין עַמִּי וּבֵין עַמֶּךָ לְמַחֵר יִהְיֶה הָאֵת הַזֶּה:
 (כ) וַיַּעַשׂ ה' כֵּן וַיָּבֵא עֶרֶב כְּבֹד בֵּיתָהּ פְּרֹעֶה וּבֵית עַבְדָּיו וּבְכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם תִּשְׁחַת הָאָרֶץ מִפְּנֵי הָעֶרֶב:

9) מכת דבר שמות פרק ט

(א) וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה בֹּא אֶל פְּרֹעֶה וְדַבַּרְתָּ אֵלָיו פֹּה אָמַר ה' אֱלֹהֵי הָעִבְרִים שְׁלַח אֶת עַמִּי וַיַּעֲבֹדְנִי:
 (ב) כִּי אִם מֵאֵן אֲתָה לְשַׁלַּח וְעוֹדֶךָ מִחֲזִיק בָּם:
 (ג) הִנֵּה יַד ה' הוֹיָה בְּמִקְנֶךָ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה בְּסוּסִים בְּחֲמֹרִים בְּגַמְלִים בְּבָקָר וּבְצֹאן דָּבָר כְּבֹד מֵאֵד:
 (ד) וְהַפְּלָה ה' בֵּין מִקְנֶה יִשְׂרָאֵל וּבֵין מִקְנֶה מִצְרַיִם וְלֹא יָמוּת מִכָּל לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל דָּבָר:
 (ה) וַיִּשָּׂם ה' מוֹעֵד לְאֹמֶר מִחֵר יַעֲשֶׂה ה' הַדָּבָר הַזֶּה בְּאֶרֶץ:
 (ו) וַיַּעַשׂ ה' אֶת הַדָּבָר הַזֶּה מִמִּחְרַת וַיָּמַת כָּל מִקְנֶה מִצְרַיִם וּמִמִּקְנֶה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא מֵת אֶחָד:
 (ז) וַיִּשְׁלַח פְּרֹעֶה וְהִנֵּה לֹא מֵת מִמִּקְנֶה יִשְׂרָאֵל עַד אֶחָד וַיִּכְבַּד לֵב פְּרֹעֶה וְלֹא שְׁלַח אֶת הָעָם: פ

10) מכת שחין שמות פרק ט

- (ח) וַיֹּאמֶר ה' אֵל מֹשֶׁה וְאֵל אַהֲרֹן קְחוּ לָכֶם מְלֵא חֲפְנֵיכֶם פִּיחַ כַּבֵּשׂוּן וְזָרְקוּ מֹשֶׁה הַשְּׂמִימָה לְעִינֵי פְרָעָה :
 (ט) וְהָיָה לְאַבְקָה עַל כָּל אֶרֶץ מִצְרַיִם וְהָיָה עַל הָאָדָם וְעַל הַבְּהֵמָה לְשַׁחֵן פָּרַח אֲבַעְבְּעַת בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם :
 (י) וַיִּקְחוּ אֶת פִּיחַ הַכַּבֵּשׂוּן וַיַּעֲמְדוּ לִפְנֵי פְרָעָה וַיִּזְרְקוּ אֹתוֹ מֹשֶׁה הַשְּׂמִימָה וַיְהִי שַׁחֵן אֲבַעְבְּעַת פָּרַח בְּאָדָם וּבַבְּהֵמָה :
 (יא) וְלֹא יָכְלוּ הַחֲרָטְמִים לַעֲמֹד לִפְנֵי מֹשֶׁה מִפְּנֵי הַשַּׁחֵן כִּי הָיָה הַשַּׁחֵן בְּחָרְטָמָם וּבְכָל מִצְרַיִם :
 (יב) וַיַּחֲזֹק ה' אֶת לֵב פְּרָעָה וְלֹא שָׁמַע אֶלֵּהֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר ה' אֵל מֹשֶׁה : ס

11) מכת ברד שמות פרק ט

- (יג) וַיֹּאמֶר ה' אֵל מֹשֶׁה הֲשִׁבֶנְךָ בְּבִקְרָה וְהִתִּיצַב לִפְנֵי פְרָעָה וְאָמַרְתָּ אֵלָיו כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהֵי הָעִבְרִים שְׁלַח אֶת עַמִּי וַיַּעֲבְדֵנִי :
 (יד) כִּי בַּפֶּעַם הַזֹּאת אֲנִי שְׁלַח אֶת כָּל מַגְפָּתֵי אֵל לְבָרָךְ וּבַעֲבָדֶיךָ וּבַעֲמֻמָּךְ בַּעֲבוּר תִּדְעֶה כִּי אֵין כְּמִנִּי בְּכָל הָאָרֶץ :
 (טו) כִּי עֲתָה שְׁלַחְתִּי אֶת יָדִי וְאֶף אוֹתְךָ וְאֶת עַמְּךָ בְּדָבָר וּתִכַּחַד מִן הָאָרֶץ :
 (טז) וְאוּלָּם בַּעֲבוּר זֹאת הָעֲמֻדָתֶיךָ בַּעֲבוּר הָרְאֵתְךָ אֶת פָּחִי וּלְמַעַן סִפֵּר שְׁמִי בְּכָל הָאָרֶץ :
 (יז) עוֹדְךָ מִסְתּוֹלֵל בְּעַמִּי לְבִלְתִּי שְׁלַחֶם :
 (יח) הֲנִי מְמַטִּיר כַּעַת מַחֵר בְּרֹד כְּבֹד מְאֹד אֲשֶׁר לֹא הָיָה כְּמֹהוּ בְּמִצְרַיִם לְמַן הַיּוֹם הַזֶּה וְעַתָּה :
 (יט) וְעַתָּה שְׁלַח הַעֲזוֹ אֶת מַקְנֶךָ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לְךָ בַּשָּׂדֶה כֹּל הָאָדָם וְהַבְּהֵמָה אֲשֶׁר יִמְצָא בַּשָּׂדֶה וְלֹא יֵאָסֵף הַבִּיטָה וַיֵּרֶד עֲלֵהֶם הַבְּרָד וּמָתוּ :
 (כ) הִירָא אֶת דְּבַר ה' מֵעֲבָדֶי פְרָעָה הַנִּיס אֶת עֲבָדָיו וְאֶת מַקְנֵהוּ אֵל הַבְּתִים :
 (כא) וְאֲשֶׁר לֹא שָׁם לְבוֹ אֵל דְּבַר ה' וַיַּעֲזֹב אֶת עֲבָדָיו וְאֶת מַקְנֵהוּ בַּשָּׂדֶה : פ
 (כב) וַיֹּאמֶר ה' אֵל מֹשֶׁה נָטָה אֶת יָדְךָ עַל הַשָּׁמַיִם וַיְהִי בְרֹד בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם עַל הָאָדָם וְעַל הַבְּהֵמָה וְעַל כָּל עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם :
 (כג) וַיִּט מֹשֶׁה אֶת מִטְהוֹ עַל הַשָּׁמַיִם וַיִּקְוֶה נִתֵּן קֹלֵת וּבְרָד וּתְהַלֵּךְ אֵשׁ אֶרְצָה וַיִּמְטֵר ה' בְּרֹד עַל אֶרֶץ מִצְרַיִם :
 (כד) וַיְהִי בְרֹד וְאֵשׁ מִתְלַקַּחַת בְּתוֹךְ הַבְּרָד כְּבֹד מְאֹד אֲשֶׁר לֹא הָיָה כְּמֹהוּ בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם מֵאִזְ הָיְתָה לְגוֹי :
 (כה) וַיִּפֶּן הַבְּרָד בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם אֶת כָּל אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה מֵאָדָם וְעַד בְּהֵמָה וְאֶת כָּל עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה הִכָּה הַבְּרָד וְאֶת כָּל עֵץ הַשָּׂדֶה שִׁבַּר :
 (כו) וְרַק בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן אֲשֶׁר שָׁם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא הָיָה בְרֹד :
 (כז) וַיִּשְׁלַח פְּרָעָה וַיִּקְרָא לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם חֲטָאתִי הַפַּעַם ה' הַצִּדִּיק וְאֲנִי וְעַמִּי הַרְשָׁעִים :
 (כח) הַעֲתִירוּ אֵל ה' וְרַב מִהֵיֵת קֹלֵת אֱלֹהִים וּבְרָד וְאֲשַׁלַּחְתִּי אֶתְכֶם וְלֹא תִסְפוּן לַעֲמֹד :

12) מכת ארבה שמות פרק י

- (א) וַיֹּאמֶר ה' אֵל מֹשֶׁה בֹּא אֵל פְּרָעָה כִּי אֲנִי הַכְּבֹדְתִי אֶת לְבוֹ וְאֶת לֵב עֲבָדָיו לְמַעַן שְׁתִּי אֶתִּי אֵלֶּה בְּקִרְבּוֹ :
 (ב) וּלְמַעַן תִּסְפֹּר בְּאֲזִנֵּי בִנְךָ וּבֶן בְּנֶךָ אֶת אֲשֶׁר הִתְעַלְלִיתִי בְּמִצְרַיִם וְאֶת אֶתִּי אֲשֶׁר שְׁמַתִּי בָּם וַיִּדְעֻתֶם כִּי אֲנִי ה' :
 (ג) וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֵל פְּרָעָה וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהֵי הָעִבְרִים עַד מָתִי מֵאַנְתָּ לַעֲנֹת מִפְּנֵי שְׁלַח עַמִּי וַיַּעֲבְדֵנִי :
 (ד) כִּי אִם מָאֵן אַתָּה לְשַׁלַּח אֶת עַמִּי הֲנִי מֵבִיא מִחַר אַרְבֶּה בְּגִבְלֶךָ :
 (ה) וְכִסָּה אֶת עֵינֵי הָאָרֶץ וְלֹא יוּכַל לִרְאֹת אֶת הָאָרֶץ וְאָכַל אֶת יַתֵּר הַפְּלִטָה הַנִּשְׁאַרְתָּ לָכֶם מִן הַבְּרָד וְאָכַל אֶת כָּל הָעֵץ הַצֹּמַח לָכֶם מִן הַשָּׂדֶה :
 (ו) וּמִלְאוּ בְּתִיךָ וּבְתִי כָל עֲבָדֶיךָ וּבְתִי כָל מִצְרַיִם אֲשֶׁר לֹא רָאוּ אֲבֹתֶיךָ וְאֲבֹת אֲבֹתֶיךָ מִיּוֹם הָיְתוּם עַל הָאָדָמָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה וַיִּפֶּן וַיֵּצֵא מֵעַם פְּרָעָה :
 (ז) וַיֹּאמְרוּ עֲבָדֵי פְרָעָה אֵלָיו עַד מָתִי יִהְיֶה זֶה לָנוּ לְמוֹקֵשׁ שְׁלַח אֶת הָאֲנָשִׁים וַיַּעֲבְדוּ אֶת ה' אֱלֹהֵיהֶם הַטָּרָם תִּדְעֶה כִּי אֲבָדָה מִצְרַיִם :
 (ח) וַיּוֹשֵׁב אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אַהֲרֹן אֵל פְּרָעָה וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם לְכוּ עִבְדוּ אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם מִי וְמִי הַהֲלֹכִים :
 (ט) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה בְּנַעֲרֵינוּ וּבְזִקְנֵינוּ גִלְף בְּכַנְיָנוּ וּבְכַנְיָנוּ בְּצִאֲנָנוּ וּבְכַקְרָנוּ גִלְף כִּי חַג ה' לָנוּ :

- (י) וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יְהִי כֵן ה' עִמָּכֶם כַּאֲשֶׁר אֲשַׁלַּח אֶתְכֶם וְאֵת טַפְכֶם רְאוּ כִּי רָעָה נִגְדָה פְּנִיכֶם :
- (יא) לֹא כֵן לָכוּ נָא הַגְּבָרִים וְעַבְדוּ אֶת ה' כִּי אִתָּהּ אַתֶּם מִבְּקָשִׁים וַיִּגְרַשׁ אֹתָם מֵאֵת פְּנֵי פְרָעָה : פ
- (יב) וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה נֹטֵה יָדְךָ עַל אֶרֶץ מִצְרַיִם בְּאַרְבָּה וַיַּעַל עַל אֶרֶץ מִצְרַיִם וַיֹּאכַל אֶת כָּל עֵשֶׂב הָאָרֶץ אֶת כָּל אֲשֶׁר הַשָּׂאִיר הַבְּרָד :
- (יג) וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת מַטְהוֹ עַל אֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּקְוֶק נֶהַג רוּחַ קָדִים בְּאֶרֶץ כָּל הַיּוֹם הַהוּא וְכָל הַלְיָלָה הַבִּקְרָה הָיָה וְרוּחַ הַקָּדִים נָשָׂא אֶת הָאֲרָבָה :
- (יד) וַיַּעַל הָאֲרָבָה עַל כָּל אֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּנַּח בְּכָל גְּבוּל מִצְרַיִם כְּבַד מְאֹד לְפָנָיו לֹא הָיָה כֵן אֲרָבָה כְּמַהוּ וְאַחֲרָיו לֹא יִהְיֶה כֵן :
- (טו) וַיִּכַּס אֶת עֵינַי כָּל הָאָרֶץ וַתַּחֲשֹׁף הָאָרֶץ וַיֹּאכַל אֶת כָּל עֵשֶׂב הָאָרֶץ וְאֵת כָּל פְּרִי הָעֵץ אֲשֶׁר הוֹתִיר הַבְּרָד וְלֹא נוֹתַר כָּל יֵרֶק בְּעֵץ וּבְעֵשֶׂב הַשָּׂדֶה בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם :
- (טז) וַיִּמְהַר פְּרָעָה לִקְרֹא לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן וַיֹּאמֶר חֲטֹאתִי לִיקְנוֹק אֲלֵהֶיכֶם וְלָכֶם :
- (יז) וַעֲתָה שָׂא נָא חֲטֹאתִי אֲךָ הַפַּעַם וְהַעֲתִירוּ לִיקְנוֹק אֲלֵהֶיכֶם וַיִּסַּר מֵעַלֵי רַק אֶת הַמְּנוֹת הַזֶּה :
- (יח) וַיֵּצֵא מֵעַם פְּרָעָה וַיַּעֲתַר אֶל ה' :

13) מכת חושך שמות פרק י

- (כא) וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה נֹטֵה יָדְךָ עַל הַשָּׁמַיִם וַיְהִי חֹשֶׁךְ עַל אֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּמַּשׁ חֹשֶׁךְ :
- (כב) וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ עַל הַשָּׁמַיִם וַיְהִי חֹשֶׁךְ אַפְלָה בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁלֹשֶׁת יָמִים :
- (כג) לֹא רָאוּ אִישׁ אֶת אָחִיו וְלֹא קָמוּ אִישׁ מִתַּחְתָּיו שְׁלֹשֶׁת יָמִים וְלִכְלֹל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה אֹרֶחַ בְּמוֹשְׁבֹתָם :
- (כד) וַיִּקְרָא פְרָעָה אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר לָכוּ עַבְדוּ אֶת ה' רַק צֹאנְכֶם וּבְקִרְכֶם יֵצֵא גַם טַפְכֶם יַלְף עִמָּכֶם :

14) רש"י שמות פרק יג פסוק יח

וחמשים - אין חמושים אלא מזויינים. לפי שהסיבן במדבר גרם להם שעלו חמושים, שאלו הסיבן דרך ישוב לא היו מחומושים להם כל מה שצריכין, אלא כאדם שעובר ממקום למקום ובדעתו לקנות שם מה שיצטרך, אבל כשהוא פורש למדבר צריך לזמן לו כל הצורך, ומקרא זה לא נכתב כי אם לשבר את האוזן, שלא תתמה במלחמת עמלק ובמלחמות סיחון ועוג ומדין, מהיכן היו להם כלי זיין שהכום ישראל בחרב. וכן הוא אומר (יהושע א יד) ואתם תעברו חמושים. וכן תרגם אונקלוס מזרזין, כמו (בראשית יד יד) וירק את חניכיו וזרזו. דבר אחר חמושים אחד מחמשה יצאו, וארבעה חלקים מתו בשלשת ימי אפילה:

15) בראשית פרק א

- (טו) וַהֲיִי לְמֵאוֹרֶת בְּרִקְיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ וַיְהִי כֵן :
- (טז) וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים אֶת הַמְּאֹר הַגְּדֹל לְמַמְשַׁלֵּת הַיּוֹם וְאֶת הַמְּאֹר הַקָּטָן לְמַמְשַׁלֵּת הַלַּיְלָה וְאֵת הַכּוֹכָבִים :

16) שמות פרק טז

- (לא) וַיִּקְרָאוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל אֶת שְׁמוֹ מִן הַיּוֹם הַזֶּה וַיִּזְרַע גֹּד לְבָן וְטַעְמוֹ כְּצַפִּיחַת בְּדָבָשׁ :

17) רש"י שמות פרק טז פסוק לא

- (לא) והוא כזרע גד לבן - עשב ששמו אליינדר"א [כוסבר] וזרע שלו עגול ואינו לבן, והמן היה לבן, ואינו נמשל לזרע גד אלא לענין העגול כזרע גד היה, והוא לבן:
- כצפיהת - בצק שמתגנן אותו בדבש וקורין לו אסקריטין בלשון משנה והוא תרגום של אונקלוס:

18) בראשית פרק ל

(ט) וַתִּרְא לָאָה כִּי עֹמְדָה מְלֻדָּת וַתִּקַּח אֶת זֶלְפָּה שִׁפְחַתָּהּ וַתִּתֵּן אֹתָהּ לְיַעֲקֹב לְאִשָּׁה :
 (י) וַתֵּלֶד זֶלְפָּה שִׁפְחַת לָאָה לְיַעֲקֹב בֶּן :
 (יא) וַתֹּאמֶר לָאָה בָּא גֹד וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ גֹד :

19) ישעיהו פרק סה

(יא) וְאַתֶּם עֲזֹבֵי ה' הַשִּׁכַּחְתֶּם אֶת הַר קְדוֹשֵׁי הָעֲרֻכִים לְגֹד שְׁלֶחַן וְהַמְּלֵאִים לְמַנֵּי מִמֶּסֶף :
 (יב) וּמְנִיתֵי אֶתְכֶם לְחֶרֶב וְכַלְכֶּם לְטֹבַח תִּכְרְעוּ יַעַן קָרַאתִי וְלֹא עָנִיתֶם דְּבַרְתִּי וְלֹא שָׁמַעְתֶּם וַתַּעֲשׂוּ הָרַע בְּעֵינַי וּבְאָשֶׁר לֹא חִפְצָתִי בְּחַרְתֶּם : פ

20) תלמוד בבלי מסכת שבת דף קד עמוד א

אמרי ליה רבנן לרבי יהושע בן לוי: אתו דרדקי האידנא לבי מדרשא ואמרו מילי דאפילו בימי יהושע בן נון לא איתמר כוותייהו: אל"ף בי"ת - אלף בינה, גימ"ל דל"ת - גמול דלים, מאי טעמא פשוטה כרעיה דגימ"ל לגבי דל"ת - שכן דרכו של גומל חסדים לרוץ אחר דלים. ומאי טעמא פשוטה כרעיה דדל"ת לגבי גימ"ל - דלימציה ליה נפשיה. ומאי טעמא מהדר אפיה דדל"ת מגימ"ל - דליתן ליה בצינעה, כי היכי דלא ליכסיף מיניה. ה"ו - זה שמו של הקדוש ברוך הוא, ז"ח ט"י כ"ל - ואם אתה עושה כן, הקדוש ברוך הוא זן אותך, וזן אותך, ומטיב לך, ונותן לך ירושה, וקושר לך כתר לעולם הבא.